

13. Offentlige høringer

Spørgsmålet om i særlige tilfælde at kunne foranstalte offentlige høringer blev i folketingsåret 1972-73 drøftet af det daværende udvalg for forretningsordenen.

Der forelå til dette udvalg flere henvendelser om etablering af adgang til høringer, og udvalget indhentede yderligere oplysninger, bl. a. en svensk motion om høringer i rigsdagsudvalg fra 1968, hvori indeholdes et omfattende afsnit om høringer i den amerikanske kongres.

Om de overvejelser, der fandt sted i det daværende udvalg for forretningsordenen, er der udførligt redegjort i den af udvalget den 16. maj 1973 afgivne betænkning.

Som det fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslag nr. B 16, har præsidiet på ny drøftet spørgsmålet om høringer, og disse drøftelser er fortsat i udvalget for forretningsordenen efter, at beslutningsforslaget var henvist til behandling her.

Udvalget har til rådighed haft de i den førnævnte svenske motion fra 1968 indeholdte udførlige oplysninger om USA.

Det er endvidere oplyst for udvalget, at spørgsmålet om offentlige høringer flere gange siden har været fremme i den svenske rigsdag, men at motioner herom hver gang er blevet afvist.

Endelig har udvalget rettet henvendelse til folketingets udvalg angående videnskabelig forskning for at få oplysning om dette udvalgs erfaringer med høringer. Svaret fra det pågældende udvalg er optrykt som bilag 2 til denne betænkning.

Det fremgår af de indhentede oplysninger, navnlig den udførlige omtale i den førnævnte svenske motion, at høringer i USA er karakteriseret ved, at de, der indkaldes, har pligt til at give møde og er forpligtet til at udtale sig.

Det fremgår endvidere, at offentlige høringer i USA er et vigtigt led i det almindelige udvalgsarbejde i kongressens forskellige komiteer, men at høringer også anvendes som et middel til at få mere almene emner belyst.

Om anvendelse af høringer i folketingsudvalg udtaltes allerede i betænkningen af 16. maj 1973 bl. a., at »de nævnte forslag om at lade høringer indgå som normalt led i udvalgenes arbejde (har) været underkastet grundige overvejelser dels ud fra det synspunkt, at

der ikke bør lades nogen udvej uforsøgt for at skaffe udvalgene det bedst tænkelige grundlag for de vigtige beslutninger, som det er pålagt folketinget at træffe, dels ud fra det synspunkt, at afholdelse af høringer kunne være et nyt og væsentligt bidrag til at skabe større interesse i offentligheden for folketingets arbejde.

Det er i denne forbindelse utvivlsomt, at de høringer, som afholdes i komiteerne i den amerikanske kongres, er af stor værdi for de amerikanske komiteers arbejde og i høj grad er med til at skabe interesse og opmærksomhed i offentligheden om komiteernes arbejde. Det har for udvalget ligget klart, at det tilsvarende høringsinstitut ikke lod sig forene med dansk forfatningspraksis og med de forudsætninger, der har ligget til grund for dansk folkestyre. Der kan bl. a. ikke pålægges danske borgere en pligt til at møde op til offentlig høring i et folketingsudvalg. Kun parlamentariske kommissioner, nedsat af folketinget i henhold til grundlovens § 51, er berettiget til at »fordre skriftlige og mundtlige oplysninger såvel af private borgere som af offentlige myndigheder«. Endvidere vil høring af danske embedsmænd fra centraladministrationen kun kunne gennemføres ved, at de indbydes gennem deres minister og kun udtaler sig efter hans bemyndigelse og på hans ansvar, og uden at man kræver en personlig politisk vurdering fra embedsmandens side.«

Derimod kan et folketingsudvalg indbyde uafhængige eksperter til at komme til stede i udvalget, hvor de, såfremt de ønsker det, frit kan give udvalget oplysninger og besvare spørgsmål ud fra deres personlige vurderinger. Selv om sådanne indbydelser normalt formidles gennem den pågældende minister, er der intet til hinder for, at et udvalg direkte kan indbyde en sådan person til møde i udvalget.

Som emner for offentlige høringer for en mere udvidet kreds kan vel navnlig tænkes spørgsmål af mere almen karakter, hvortil forskellige eksperter indbydes for f. eks. at holde foredrag eller efter forud givne skriftlige oplysninger besvare mundtlige spørgsmål.

Som det fremgår af de oplysninger, der er indhentet fra udvalget angående videnskabelig forskning om dettes erfaringer med høringer, synes problemerne med hensyn til, hvorledes sådanne høringer bedst tilrettelægges,